

כותב בצידן והכשיר רשב"ג את כתיבתו, לא גוי היה, אלא **בגד שחזר לפורו** הרע (16) — היה המעשה, ויודע שצריך לכתוב לשמה. (17)

ותמהינן: והרי אם חזר לפורו, כל שכן דהוה ליה מין, ומחשבתו לעבודת כוכבים!?

אמר רב אשי: לא חזר לסורו רע מתוך אמונה, אלא **שחזר לפורו משום יראה** מן הגויים שלא יהרגוהו על שנתגייר.

תנו רבנן: אף ששינינו במשנתנו שאין לוקחין ספרי תורה תפילין ומזוזות מן הגויים יותר מכדי דמיהן, מכל מקום מעלין בדמיהן עד כדי טרעפיק נוסף על המחיר.

ומפרשינן: **מאי טרעפיק?** — **אמר רב ששת:** **איסתירא**, היא סלע מדינה שהיא שמיינית שבסלע צורי. (18)

והטעם שבשיעור זה מעלין, הוא משום

עליהן עור של בהמה טמאה, כלומר: שעשה את הבתים מעור של בהמה טמאה האסורה באכילה, הרי אלו פסולות.

כי בתים מעור בעינין ולא של זהב, (14) ועור בהמה טמאה פסול משום שנאמר: "למען תהיה תורת ה' בפין", ולמדו חז"ל "מן המותר בפין" ולא מבהמה טמאה.

ואם עשה את הבתים מעור בהמה טהורה, הרי אלו כשרות, ואף על פי שלא עיבדן לשמן.

רבי שמעון בן גמליאל אומר: אפילו עשאן מעור עור בהמה טהורה, הרי אלו פסולות, עד שיעבדן לשמן. (15)

הרי שסובר רשב"ג שאפילו עיבוד צריך לשמה, ואם כל שכן שיש לו לפסול כתיבה שאינה לשמה!?

אמר תירץ רבה בר שמואל: אותו גוי שהיה

17. ראה מהרש"א ופני יהושע איך תבאר לפי תירוץ זה, הבריייתא ששינינו בה "ספר תורה שכתבו גוי קורין בו" דאוקימנא כרשב"ג, ואי אפשר לפרש כן, כיון שלשיטתו הרי צריך שיהיה לשמה.

18. כתב ב"תוספות ר"ד: "ורשאיין לקנות תפילין מן המוצאם כל זוג בחצי דינר", ונראה מדבריו ששיעור זה הוא לזוג תפילין, אבל לספר תורה יהא השיעור אחר, כי כך מסתבר ששיעור ההעלאה הוא יחסי למחיר הקרן; וראה ברש"י שנראה מדבריו ששיעור זה הוא לספר תורה, ומשמע מדבריו שלכל הדברים שיעור אחיד הוא.

14. רש"י מנחות מב ב. וראה בחידושים המיוחסים לרבינו קרשקש, שהאריך לבאר את מחלוקתם של רבן שמעון בן גמליאל ורבנן באיזה פרטים נחלקו.

15. לשון הבריייתא: "אפילו עור בהמה טהורה פסולות עד שיעבדן לשמן", צריך תלמוד, כי מה ענין עור בהמה טהורה לעיבוד לשמה, לא היה לבריייתא אלא לומר: "רשב"ג אומר: צריך שיעבדן לשמן".

16. בגמרא הוריות יג א איתא: "מפני מה הכל מושלין בעכברין, מפני שסורן רע", ופירש רש"י: יצר לבם רע הוא יותר מדאי; "סורו" שר שלהם, כדאמר "בגד סורו רע", דהיינו יצר הרע ששר שלו רע הוא.